

Шочмо эл, порылык да чын верч!

Б У Д Ъ Г О Т О В

29-ше (3780) №,
2026 ий 24 июль,
кугарня

0+

1933 ий 1 февраль годсек лектеш

Түвырам жаплен илена

14-20 июльышто Йошкар-Олаште Финн-угор йоча да самырык-влакын тўнямбал слётышт эртаралтын. Тушко Марий Эл, Карелий, Татарстан, Удмурт, Коми, Мордовий республикла, Ленинград, Моско, Пермь, Виче кундемла да Хант-Манси автоном округ гыч 100 утла участник ушнен.

Людмила Ерофеева (Козьмодемьянск), Полина Озолина (Карелий Республика), Анастасия Афанасьева (Хант-Манси автоном округ), Владимир Фёдоров (Ленинград кундем), Арина Максимова (Параньга, Матародо).

Оля Майкован фотожо.

Волжск олан
вашталтмыжым 9-ше
номеран школышто
тунемше Василий
Осин шымлен.

4

«Олма молан
чеверген?» Вашму-
тым «Йомак чондай»
лаштыкыште
муыда.

5

«Чон чон олмыш-
то огыл», – тыге
калыкыште ойлат.
Ты шижмаш деч
утлаш икмыняр
йон уло.

6

Кагашышт кўлешан да пайдале

Агрокласлаште түнемше-влак түрлө сынан конкурсышто ушакылыштым, мастарлыкыштым терген кертят. Иктыже – АгроНТРИ-2026» всероссийский конкурс. Тушко лач ялысе агрокласыште түнемше ўдыр-рвезе-шамыч ушат. Шукерте огыл Марий кугыжаныш университет пелен ты конкурсын регионсы йыжынжым иктешленят. «АгроСмарт», «АгроБио» да «АгроКоптеры» тагас-влак лийынат. Йоча-шамыч шинчы-машыштым практикыште тергенят.

«АгроБио» номинацийыште Амина Мухаметова (Марий Турек школ), Яна Тимофеева (Волжский, Пётъял) да Камиля Мухаммадеева (Марий Турек, Мариец) сенгышыш лектыныт. Нуным **снимкыште** ужыда. Ёдыр-влак «Создание цифровой карты плодородия почв Петъяльского округа для устойчивого развития агросектора» теме дене пашамыштат. Вуйлатышыш – Пётъял школышто химийым туныктышо М.Ю.Тимофеева, кураторыш – технический науко кандидат, доцент Н.О.Бурова. Ёдыр-шамыч Пётъял кундемсы мландым түрлө велым шымыленят. Кушто могай ўяндыш кўлмым але уто улмым рашемденят. Кагашышт кўлешан да пайдале. Нуно ончыкыжым «Умная почва Республики Марий Эл» мобильный приложенийым ышташ шонат. Сенгыше-влак конкурсын россияйсе йыжынжылан кызыт ямдылалтыт. Тек шонымашышт шукталтеш!

Людмила ГРИГОРЬЕВА.
Марина Тимофееван фотожо.

Волгыдо пагыт

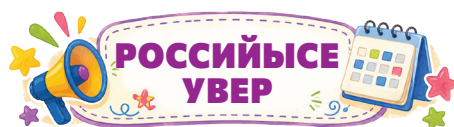
Йошкар-Олаште И.С.Палантай лўмеш тўвыра да сымыктыш колледжын Национальный сымыктыш гимназийыштыже эртаралтше Марий самырык тукум слётшыто икымше гана лийынам. Кумшо лужашке логалынам. Лужавуйна ончыкылык артистке Дарья Юрьева лийын. Моло лужа деч канде тўсан футболко дене ойыртемаптынна, чылт торгавуыла (василёк) койынна (**снимкыште**).

Кажне кече мероприяцийлан, вашлиймашлан, экскурсийлан поян лийын. Эн кўлешанже – проект паша. Тачысе кечын тудым чын возен моштет гын, кугу кўкшытыш

шуын кертат. Тоштерлашке коштом ушеш келге кышам коден да илышым вес могырым ончалаш таратен.

Ёдыр-рвезе-влак чылан чолга лийынат. Кажныжын – ойыртемаптыш койыш-шоктышыжо, мастарлыкше, йылме ойыртемаж. Но мемнам икте ушен – ме чыланат марий йылмынам йўратена да марий улмына дене кугешнена. Вес ийынат слётшы каяш кумыл уло. Тек ты волгыдо пагыт кужу жап чонем ырыкта!

Юлия ЯГОДАРОВА.
Советский, Кельмаксола.
Фотом еш архив гыч налме.

Йолташ, пиет уло гын,
«День фронтовой собаки»
еш фестивалыш ушно. Ныл
йолан йолташет дене фотом
ыште да, #ХвостатыйФлешмоб
#МузейПобеды хештеглам
кучылтын, «ВКонтакте» воткылыш
15 август марте веранде.

Мурсемлан шўман 10-22 ияш
ўдыр-рвезе-влак «На родине
П.И.Чайковского» II тўнямбал
конкурсыш ушнен кертят.
Келшыше тагасым ойырыман
да 15 август марте йодмашым
колтыман. Тўрыс увер –
operaizh.ru сайтыште.

Корнышто коштом правил-
шамычым сайын паледа?
Шинчынамшам Светофорын
тўнямбал кечыже вашеш
эртаралтше ПДД дене
кылдалтше всероссийский
конкурслаште тергыза. Келшыше
тагасымашым new.fond-edykina.ru
сайтыште ойырыза.

Йошкар-Оласе Калык арвер
да сымыктыш тоштерыште
«Вдохновение Надежды
Маркиной (Ивановой)» ончер
почылтын. Авторын пашаже-влак
тўрлө элыште лийынат. Рўдолаште
5 январь марте аралалтыт.

21-23 августышто Йошкар-Ола
воктемысе «Радужный» йоча
тунемме рўдер пелен ача-ава-
влаклан «Крепкая семья – Сильная
Марий Эл» лагерь эртаралтеш.
Тўрыс увер – «ВКонтакте»
воткылысе «Навигаторы детства |
Республика Марий Эл» тўшкаште.

Юрино округысо Марьино
школым вуйлатыше Татьяна
Александровна Дружинина –
«Российн идалыкысе дирек-
торжо-2026» всероссийский
профессионал мастарлык кон-
курсын финалист-влак
радамаште. Саламлена да
сенгымашым тыланена!

Тўналтышыже – 1-ше лаштыкыште.

Россий калык-влакын икоян улмо идалыкыште Финн-угор йоча да самырык-влакын тўнямбал слётышт 30 иаш лўмгечыжым пайремлен.

– Мый 2005 ийыште слётыш икымше гана участник семын ушненам ыле. Ынде лу ий лужавуй сомылым шуктем. Кызыт икшывем-влак слётын участникше улыт, – ойла Медведево район Мамьярсола гыч Ольга Киселёва. – Слётышто ўдыр-рвезе-влак шке тўвыраштым, калыкыштым эшеат чот аклаш тунемыт. Шочмо кундемышкышт пўртылмеке, ты пагалымашым шкешт гай самырык-шамыч коклаште шарат, молымат калык деке лишкырак лияш кумылангат. Ты слёт гыч йоча-шамыч келге шинчымашан каят. Тидыже моткоч шерге.

Эр гыч кас марте весела

Ўдыр-рвезе-влак Финн-угроведений университетыште тўрлў велым виянгынит. «Финно-угры – кто мы?», «Учимся жить в мире и согласии», «Народное творчество», «Финно-угорские танцы» уроклаште уш-акылыштым пойдареныт, мутланеныт, тунемынит. Йоча-влаклан мастерской-шамычат моткоч келшенит. Тушто тўрленит, курчакым ямдыленыт, шер, кумыж гыч тўрлў арверым ыштеныт, уам тодынит, куымо паша дене палыме лийынит. Кажныже чонлан лишыл аланым ойырен.

Кажне калыкын – шке кечыже

Кече-влак ойыртемалтшын эртенит. Кажне делегацийлан шке

калык тўвыраж дене палдараш йўнлийын. Мутлан, 16 июлышто Карел Республик да Ленинград кундем гыч толшо-влак чылаштым «hyviä huondestu» манын помыжалтареныт. Ты шомак карел йылме гыч «поро эр» манын кусаралтеш. Ленинград кундем Вистинский ял шотан илем гыч «Мать-песня» («Laulu Emä teatteri tööpertti») театр мастерскойын уста коллективше **(снимкыште)** ижор калык куштымаш, муро, фольклор дене палдарен, спектакльым модын, мультфильмым ончыктен. Ты делегацийым Дмитрий Харакка-Зайцев вуйлатен.

Рўдола келшен

Слётын участникше-влак Какшан энгер сер ўмбалне верланыше И.С.Палантай лўмеш тўвыра да сымыктыш колледжын Национальный сымыктыш гимназийыштыже иленит. Марий Эл Республикын рўдолажын сылнылыкшым кажне кечын тўрза гыч эскеренит, экскурсий дене коштынит.

– Йошкар-Ола пеш мотор. Венецийым ушештара. Черке ятыр, куполышт моткоч торашке волгалтеш. Ик кечын визымше отряд дене экскурсий дене М.Шкетан лўмеш театр деке, Оболенский-Ноготков лўмеш площадьышке миенна. Йошкин пырысын чапажым ниялтен, пылышышкыже шонымашнам йышт пелештенна. Шукталтеш манит. Ола мучко шым пырысиге скульптурым тўрлў вере верандыме онгайын чучеш. Нуным кычалын коштын, олам шымлаш йўнан. Тышке уэш пўртылмў шуэш, – манеш Хант-Манси автоном округ Белоярский ола гыч толшо

**Софья
Кунакбаева,**

Татарстан Республика Кукмара район Уял гыч:

– Слётыш мемнан делегацийым Почкучукский школышто марий йылмым да литературым туныктышо Ирина Вячеславовна Родыгина конден. Пеш йывыртенам. Икымше кечынак лужаште икте-весе дене тангалтынна, Марий Эл гыч Маша дене вашкылым писын муынна. Ончыкыжымат келшаш тўгалына манын ўшанем. Калык мастер Виталий Кудрявцевын вуйлатыме уа воштырым тодмо мастерскойжо келшен. Шкешотан кўмыжым ыштенам. Тудо киндым, емыжым аралаш йўнан. Шокшо атым шындашат келшен толеш. Финн-угроведений университетат пайдалын эртаралтын. Чудь калык нерген келгынак пален налалаш онгай ыле.

Сандра Ирган (снимкыште – шола гыч кокымшо).

Финн-угор йоча да самырык-влакын тўнямбал слётышто калык-влак кокласе келшымаш, умылымаш виянгыт. Икшыве-шамыч, икте-весе дене пенгыде кылым ыштен, родо калыкын тўвыражым пален кушкыт. Тек умбакыжат тыгак лиеш.

Оля МАЙКОВА.
Авторын фотожо-влак.

Шоктагорем

Легенде

Тошто Йүледүр ял вокте-не ятыр корем уло. Иктыже – Шоктагорем. Калык коклаште тиде вер нерген тыгай легенде коштеш. Ожно ты корем воктеч корно эртен. Тиде корно дене самырык рвезе-влакым армийыш нангаенит. Кугыжан армий деч шылаш шонышо салтак-шамыч тиде корем тураште куржаш йöным муыныт. Вара пырля погыненит да лишыл яллаште илыше калыкын шорыкшым толен коштыныт. Шылжым корем пундашыште подеш шолтеныт, шоктам оптеныт. Тылеч вара ты корем Шоктагорем лўмым налын.

Яна АФАНАСЬЕВА.
Кужэгер округ.

Шочмо ял

Шочмо ялем – Чапчык. Тудо мотор вершöрыштö шинча. Воктенак Пўнчанг изи энгер йоген эрта. Ожно тудо келге лийын. Кызыт кок серыштыже тўрлö пушенге кушкеш. Ялыштеикте-весым пагалыше калык ила. Ваш-ваш полыш-калат, пайремым пырля эртат. Мыят урем дене ошкыл-мем годым кугырак ег-шамыч дене эре саламлалтам.

Шочмо ялем дене кугешнем. Тудын ончыкылыкшо волгыдо лийже, шонем.

Ульяна ПЕТРОВА.
Волжский округ.

Олан вашталтмыжым эскерен

Волжск Мари́й Эл Респу́бликысе ола-влак коклаште кумдык дене кокымшо верым айла. Тудо Юл энгер серыште верланен.

Олан историйжым да тачысе кечыжым Волжск олase А.С.Пушкин лўмеш 9-ше номеран школышто 6-шо классым тунем пытарыше Василий Осин (**снимкыште**) шымлен да «Фотографий гоч Волжск олан историйже» проектым возен. Тудлан аваже, историйым туныктышо Екатерина Валерьевна Шешина, полшен.

– 1940 ий 6 июльышто Лопатино посёлкым Волжск манын лўмденит. Кызыт тушто 50 тўжем утла ег ила. 86 ий жапыште ола кузе вашталтын? Ты йодышлан вашмутым муаш манын, тошто фото-влакым онченам да олан кызытсе тўсшö дене тагастаренам. Палемдыме шуэш, «Машиностроитель» ден «Рўдö» микрорайон-влак пытартыш коло ий жапыште койнак уэмыныт, моторештыныт. Ола мучко ятыр оралтым олмыктым, ум чонгым. Туге гынат илаш йöрдымö але сўмырлышö оралтат ситышын, – ойла самырык шымлызе.

Волжск ола 9 микрорайонлан шелалтеш: «Рўдö», «Заря», «Машиностроитель», «Дружба», «ВДК», «Северный», «Горгаз», «Западный», «Мамасево». Василий кажныжым ончал савырнен, тошто фото-влакым интернетыште да книгалаште кычалын. Мумо фотоснимкыжлан энгертен, войзалтме верыш миен, уэш снимкым ыштен. Ты паша дене рвезе «Малые Евсевские чтения» регион-влак кокласе шанче-практике конференцийыште выступатлен. Василий, шочмо кундемжым шымлен, эртыме корным аралаш да радамлаш полша.

Оля МАЙКОВА.
Фотом еш архив гыч налме.

Мотор Звенигово

Кажне кенгеж канышна мо дене гынат ой-ыртегалтеш, могай-гынат у шижмашым, шарнымашым пöлекла. Ик каныш кечын, машинаш шинчын, Звенигово олаш еш дене тарванышна. Фотошто моторлыкшым эскерен, шке ужмына шуын. Шонымашна шукталте.

Эн ончыч олан рўдö верыштыже коштна, тўрлö памятник воктене фотом ыштышна. Эйфельын башныже моткоч келшыш (**снимкыште**). Тиде, мутат уке, Парижысе гай огыл, но тудым садак ушештара. Вара Юл энгер серыш ошкылна. Ах, могай мотор, нимогай теңызат ок кўл! Тушто шер теммеш йўштылна, каналтышна. Вий-куат погынымым шижын, мöнгö тарванышна. Тўрлö вере чўчкыдынак лектын кошташ кўлеш. Тунам кумыл эре кўшнö лиеш.

Ксения СТОЛЯРОВА.
2-шо номеран Марко школ.
Авторын фотожо.

Олма молан чеверген?

Леве Мардеж пакчашке пурен, э-э-э пörдеш, э-э-э куржталеш. Вондышто кечыше помидорымат ниялтен колта, кияр йыранг пеленат лап лиеш, шоптырвондымат шыматалын, емыжше дене модын онча. Шинчажлан олмапушто кечыше олма койылалтыш. Күшкө нөлталалтын, тудын йырат савырнен ончыш.

– Онгай, кажнын могай-гынат тўсшө уло. А тыйын саскат сындыме: ны шот дене ужарге огыл, ны чевер тўсым налын огыл, – Олмапум шылтала Мардеж. – Ончал, теве кияр ужарге гын, ужаргак. Помидор торашкак волгалтеш. Шоптыр тыгыде гынат, шемын коеш.

Пакча покшелне кушшо Олмапун кумылжо тодылалте.

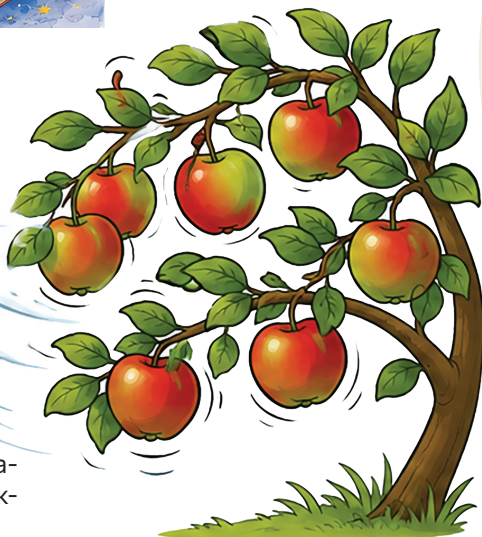
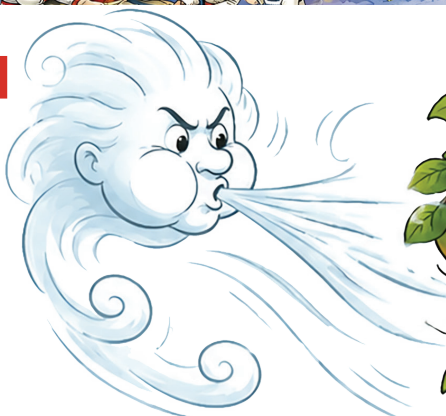
– Тый мый декем мом пижынат? Шангысек воктенем пörдат. Могай улам, тугай шкаланем келшем, – вавешта Олмапу.

– Шкаланетше тек келше. Сад-пакчасе сылне сўретым локтылат, – Мардеж лыпланащ ок вашке. – Тыйын тыгай саскатым нигө тамлен ок ончо.

– Кажнын – шке кумылжо. Келша гын, ужаргымат кўрлын налыт. Тўнгжө – мый шере, тамле олмам куштенам.

– Ала-ала, тўжвач ончымаште олматше шопыла койын кеча, – Олмапу йыр савырат, Мардеж умбаке чонгештен кая.

Икмынар кече гыч Мардеж пакчашке адакат унала пура. Ончычсо семьянак йыр савырат, Олмапу дек лишемеш.

– Салам, ужарге! – укшлам тарва-тен, шыргыжалын пелешта да кажне олмам кученак онча.

– Мый ужарге омыл, лўмем уло. Олма улам, – укш мучаште йўк солна.

– Тыланет мый декем корно келшыш аман. Адакат толын лектыч, – Олмапуат йўкым пуыш.

– Ынде саламлашташ пураш ок лий мо? Мый вет чыла вере шуам. Тыйын семын мланде йымаке урен сындыме омыл. Шкаланем шке оза улам, – Мардеж вуж-ж-ж лойгалтын савырныш, Олмапу укшлам кок велке кышкылт модаш тўнгале.

Олмапу тыгела да тугела тайныштеш. Олмалаже чечасак кўрлын йогат, шонет.

– Чарне, манам, шотдымо. Шкеже виян улат да, чылан тыйын гай полдалге улыт шонет мо?! – Олмапу шыдешкен кычкыра. – Чыла саскам кўрышт кышкет!

– Ит лўд, иктымат ом тўкө... Эше черет шуын огыл. Ужат, олматше могай пенгыдын пижын кечалтын, – Мардеж укшлам эшеат виян лўнгыкта.

Олмапу лўдмыж дене мом ышташат öрын. Олмажым араленак кодаш тырша. Кажныжым, пенгыдырак чывышталын, укшла пелен авыра. Кузе уке гын, озажын уныкаже-влак толмеке, мо дене сийлаш

тўнгалеш? Пакчаште саска деч посна шогылташ намысын чучеш, эше руалынат кудалтат. Мардеж тугак пўтыра, лупша.

– Ну во-о-от! Тыйым шукертак тыге поктылаш кўлеш ыле. Ончал, саскат кузе чевергыш! – Мардеж, ик татлан чарнен шогалын, Олмапум шыргыжалын ончале. – Уке гын, сындымын койын кечат. Пурлын ончаш огыл, ончалашат чон ок шупш.

Олмапу нимом ойлаш öрын. Тыгелат ончалеш, тугелат, укшлажым лыдырта, чынак олма вес сыным налыныс. Иканаште ўшанашат öрын. Мардеж дене уэш туманла.

– От ўшане гын, ит ўшане, – лытлыт воштылеш Мардеж. – Тый денет ўчашен шогаш жапем уке. Мый умбакыже чонгештем. Тыйын гай пушенге-шамыч моло вереат улыт. Нунымат поньыжаш кўлеш.

Тыге олмапушто ужар олма чевергыш. Сад-пакча утларак мотореште. Озаже пакчашке кажне гана лекмыжлан олмапум куанен онча. Вашке саскамат тамлен ончаш жап шуэш.

Анжела МИХАЙЛОВА.
Волжск ола.

Куэ ден Пўнчө

Ял тошкемыште ладыра Куэ кушкын. А чодыра тўрыштө – ужар Пўнчө. Нуным сылне пеледышан кугу олык ойырен. Куэ ден Пўнчө икте-весышт дене шыма мардеж полшымо дене кутыреныт, шонымыштым, чоныштым почыныт. Эре пырля лияш мутланен келшенит. Но тидым

кузе ышташ? Кө полшен кертеш? Вет коклаштыш – сылне олык.

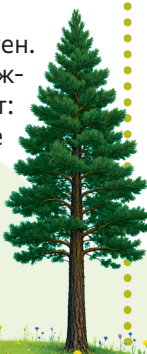
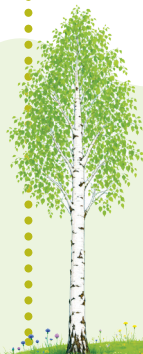
Икана шыма мардеж, полшаш шонен, тўня мучко чонгештен. Ты йодышлан вашмутым муын огылат, шкежат йомын. Куэ ден Пўнчө тудым кычкыренит, ўжыныт, сөрваленыт, но мардеж вавештен огыл. Полшен кертдымыжлан вожылын, очыни.

Ик сылне кечын осал мардеж тарванен. Йырым-йыр нимом да нигөм чаманен огыл. Ош куэн мардеж ваштареш шогаш вийже ситен

огыл, пелыгыч тодылалтын. Пўнчө, тыгай сўретым ужмеке, чот ойгырен да кошкен.

Тыге икмынар ий эртен. Икана ег-влак нигунам уждымо сўретым ужыныт: сылне олык покшелне нарашта Куэ ден Пўнчө йыгыре кушкыт.

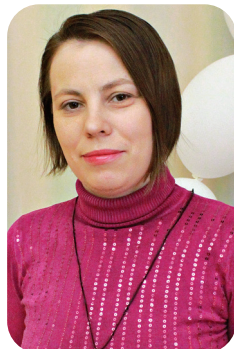
Виктория ИВАНОВА.
Морко, Коркатово.
Сўрет-влакым нейросеть полшымо дене сўретлыме.

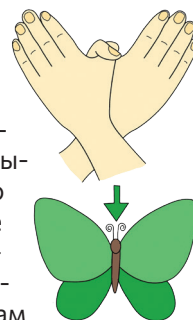
Тургыжланымым лыпландарыше йөн

«Чон чон олмышто огыл», – тургыжланыме годым калыкыште тыге ойлат. Ты шижмаш кугыеным веле огыл, йочамат жапын-жапын авалтен кертеш. Тиддеч кораңгаш түрлө йөн уло. Калыклан психолого-педагогический да социал полышым пуышо «Доверие» республикысе рүдерын педагог-психологшо Л.Ф.Ковалёва (снимкыште) икмынярже дене палдарыш. Лудын лекташ да күлеш годым кучылташ темлена.

Лывын өндальтышыже

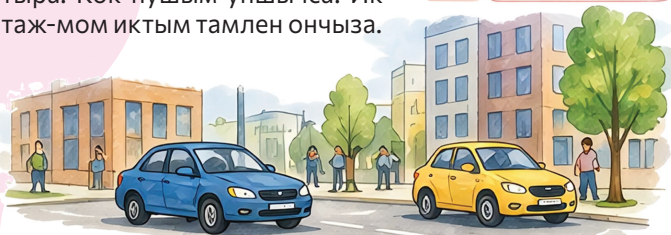
Шичса. Иктаж-могай сылне вернерген шоналтыза. Киддам ыреслен, онгышкыда пыштыза. Кугыварня-влакым ваш ыштыза, тиде пуйто лывын капше лиеш, а копа – шулдыржо. Шкендам вүчкыза. Ласкан да кугун шўлыза.

«5-4-3-2-1»

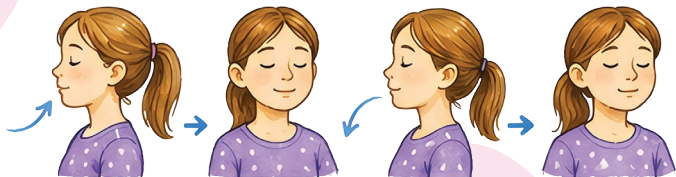
Ты технике ок күл шонымаш деч кораңгаш, шижмаш орган-влакым вяндаш полша. Йырда вич арверым шекланыза да нине мо улмым шке семында ойлыза. Ныл түрлө настам кидышкыда кучен ончыза. Нуным могай материал гыч ыштыме, пенгыде але пушкыдо улыт? Кум йўкым колаш тыршыза. Мутлан, уремыште машина йўк шокта, электрон прибор-влак ызгат, воктене улшо ег иктажым кутыра. Кок пушым ўпшычса. Иктаж-мом иктым тамлен ончыза.

5		Ончаш
4		Кидыш налш
3		Колышташ
2		Ўпшычаш
1		Тамлаш

«4-4-4-4»

Южым көргыш шўлалтыза, шўлышым кучыза, южым шўлалтен лукса, шўлышым кучыза. Тидым шуктым годым кажне йыжынгыштыже шке семын нылыт марте шотлыза. 3-5 гана ышташ лиеш.

Ты технике-влакым почела ышташ лиеш. Уремышке лектын коштмаш, йолташ дене вашлиймаш, йоратыме сомылым ыштымаш тургыжланымаш деч кораңгаш полшат. Чон коржмым лишыл ег-влаклан почын пуаш ида өр. Нуно ой-каңаш дене полшен кертит. Кўлеш годым специалист-шамыч декат миен толаш уто огыл.

Лаштыкым Оля МАЙКОВА ямдылен.
Сўрет-влакым нейросеть полшымо дене сўретлыме.

«Салтак ден курчак»

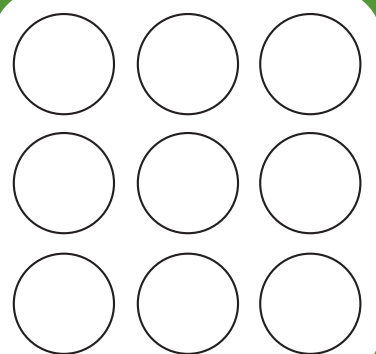

Икшыве дене «Салтак ден курчак» модыш дене модса. «Салтак» манмеке, йоча рын шогалаш. Тыгодым чогашил чы-малтеш. «Курчак» манмеке, капым лывыртыза, пуйто кид да йол мамык гыч ыштыме улыт. Тыге черет дене икмыняр гана ыштыза.

• Тыртышым сўретыш савырыза •

Пампалчын пашажым QR-код полшымо дене ончыза.

• Ушан ой •

Ласка чон веле ұшым рашемда-пўсемда,
кид-йолым лывырта.
Валентин КОСОПОВ.

Пошкудо олашке – унала

Юл энгер серыште моткоч тошто ола верланен. Тиде Чебоксар. Эше тудым Шупашкар манит. Тушто түрлө калык ила. Эн йоратыме верышт – Чебоксарский залив. Тушто сылне: вуд йоген кая, серыште – каныме вер. Тушто түрлө пайремым эртарат. Нылле куд метр кукшытан «Ава-Аралтыш» монумент торашке волгалтеш. Тудо кидшым кок могырышко шаралтен шога, тыге чуваш мландыште илыше түрлө калыкым аралымыжым ончыкта. Чебоксарыште шуко музей, театр ден кинотеатр уло.

Пошкудо ола мыланем пеш келшен (снимкыште). Вес ганат миен толаш кумылем уло.

Дима УХОВ.

Йошкар-Ола, 7-ше номеран школ.
Фотом еш архив гыч налме.

Айста модына Пөртдымө меранг

Модшо-влак кокла гыч «сонарзе» ден «пөртдымө меранг» ойырыман. Молаштыт – «меранг-влак» – шканышт онгым сүретлат. Онго йыр, кид кучен, ныл ег шогалеш, а покшелныже – «пөртдымө меранг». Тыгай онго икмыняр лийшаш.

Вудышын ойжо почеш «пөртдымө меранг» куржеш, а «сонарзе» тудым покта. «Пөртдымө меранг» «сонарзе» деч утлен кертеш. Кузе? «Пөртдымө меранг» кеч-могай онгыш куржын пурен кертеш. Но тидын годым онгышто шогышо «меранг» лектын куржаш, ынде тудо «пөртдымө мерангыш» савырна.

Модышышто чыла йоча «пөртдымө меранг» лийын ончышаш.

Электротулым аныклыза

Тыгай поделке удыр-рвезе-влакым, пөлем гыч лекмеке, электротулым йортен кодаш күлмө нерген ушештара. Түрлө тусан картон ден фломастерым, вашкүзым, клейым, карандашым ямдылыза. QR-код полшымо дене видеом ончыза да күлеш семын ыштыза.

Палаш онай

Анаграмме – тиде тыгай мут, кушто буквам але слог-влакын верыштым вашталтылын, у мутым ышташ лиеш. Мутлан: Куба – Баку, Нева – Вена, соло – Осло да молат.

Мый денем географийым школышто тунемыт.
Вашталтет мут радамым –
буфетыштат тудым муыт.
(Атлас – сатас)

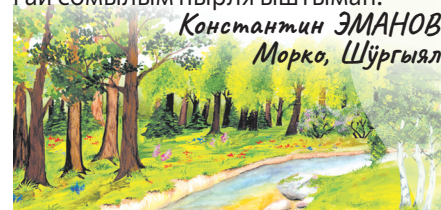
Тамле-тамле мый улам,
шылынам лышташ коклаш.
Буква-влакым вашталте-ян –
мый рат улам энгер лияш.
(Слива – Висла)

Йоча-влак, теат тыгай мут-влакым кычалын ончыза да редакцийышке возен колтыза.

Түрлө сынан каныш

Кенгеж каныш түрлө шөрынан. Жап пеш писын эрта. Семык пайрем эртыш веле – ме коча-кова дене куэ выныкым погаш кошташ тўнална. Чодыраште юж яндар, шўлаш ласка. Погена-погенат, мўнггў толына да пидына. Пашам пытарымеке, мый йолташ-шамыч деке уремышке модаш куржам. Велосипед дене куда-лыштына, мече почеш куржталына. Мыланем шудым солымо жап келша. Вольыкклан телылан шудым эре ямдылыман. Ушкалнат, шорыкнат уло. Нуным ковай ден кочай ашнат, а ме полшена. Ялыште кеч-могай сомылым пырля ыштыман.

Константин ЭМАНОВ.
Морко, Шўргыял.

0+

Газетым Кыл, информационный технологий да массовый коммуникаций сферым эскериме шотышто федеральный службын Юл кундем федеральный округысо управленийыштыже регистрироватыме.
Номер – ПИ № ТУ52-01404,
2023 ий 22 сентябрьыште пумыо.

Марий Эл Республикысе
«Марий Эл»
увер агентстве» КАУ.
Директор –
Е.И.КУЗНЕЦОВ.
Тўн редактор –
Л.Н.ГРИГОРЬЕВА.

Индекс П4696.
Тираж 1500 экз.
Заказ
Формат – А-4-8.

Учредитель-влак:
Марий Эл Республикысе Тўвыра,
печать да калык-влакын пашаш
шотышто министерстве,
Марий Эл Республикысе
«Марий Эл» увер агентстве» КАУ.

Редакций да издатель: Марий Эл
Республикысе «Марий Эл»
увер агентстве» КАУ,
424006, Йошкар-Ола,
СССР Вооружённый Вийын 70-ше
идалькыше урем, 20-шо пöрт.
Тел. 8(8362) 45-22-82.

Газетым редакцийыште
погымо да верстатлыме,
«Марий Эл Республикысе
Правительствын
типографийже» ООО-што
ямде оригинал-макет гыч
савыктыме.
Типографийын адресше:
424000, Йошкар-Ола,
Комсомольский урем, 112.
Печатьыш пумыо жап –
14-00, фактически – 13-00.

Авторын да редакцийын
шонымашышт түрлө лийын кертят.
Серыш-влак мўнгтеш огыт колталт.
Ак – кутырен келшыме почеш.

vk.com/yamde_lii
t.me/yamdelii
yamde_lii@mail.ru
yamdelii@mediamari.ru
(автор-влаккан)
Сайтын адресше: ямделий.рф

У конкурс

Түйдүрэн сыйже

Самат СМОРОДИНОВ.
Йочкар-Ола.

 Саша СМОРОДИНОВ.
Йошкар-Ола.

1.						2.					
			10.				4.				3.

4 Чондымо чо-
наным нелеш.

10 Мый шко-
лышто улам, гео-
графийым тунук-
таш кўлам.

A cartoon illustration of a friendly-looking hedgehog with grey spines and a brown body. It is holding a woven basket filled with several red apples. The hedgehog has a small tuft of spines on its head and is looking towards the left.

